Etelä-Savon maakuntaliitto

Lausunto

8.10.2026

Työ- ja elinkeinoministeriö
Lausuntopalvelu.fi

VN/24069/2026

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta

Etelä-Savon maakuntaliitto pitää sähköjärjestelmän tehokasta käyttöä sekä sähkön tuotannon ja kulutuksen yhteensovittamista kannatettavina tavoitteina. Lähtökohtaisesti on perusteltua sijoittaa sähkön tuotanto ja kulutus mahdollisimman lähelle toisiaan, koska tämä vähentää sähkön siirtotarvetta, siirtoon tarvittavaa infrastruktuuria ja siirtohäviöitä. Etelä-Savon maakuntaliitto esittää, että jatkovalmistelussa huomioidaan seuraavat näkökohdat.

1. Alueelliset ja aluetaloudelliset vaikutukset on arvioitava tarkemmin

Etelä-Savon maakuntaliitto korostaa, että Itä-Suomella on merkittävä rooli Suomen tulevassa energiajärjestelmässä. Alueella on tunnistettu huomattava uusiutuvan energian ja muun puhtaan siirtymän tuotantopotentiaali, mutta samalla alueen sähköomavaraisuus on nykyisin muuta maata heikompi ja energiajärjestelmän kehittämiseen liittyy erityisiä rajoitteita. Etusijamenettelyä koskevassa sääntelyssä tulee varmistaa, ettei nykyinen alueellinen kapasiteettitilanne johda investointien pysyvään keskittymiseen samoille alueille, vaan että sääntely tukee koko Suomen tasapainoista aluekehitystä, huoltovarmuutta ja puhtaan siirtymän investointeja.

Etelä-Savon maakuntaliitto katsoo, että etusijamenettelyn vaikutuksia tulee tarkastella myös pitkän aikavälin aluekehityksen näkökulmasta.

2. Itä-Suomen erityisolosuhteet tulee arvioida erikseen

Jatkovalmistelussa tulee varmistaa, ettei ehdotettu etusijamenettely heikennä puhtaan siirtymän investointien sijoittumisedellytyksiä alueilla, joiden energiantuotannon kehittämiseen kohdistuu erityisiä valtakunnallisista syistä johtuvia rajoitteita, kuten Itä-Suomessa.

Esityksen mukaan liittyjä voi tarjouspyynnössään tehdä tuotantositoumuksen (20 e §) ja näin parantaa asemaansa etusijamenettelyssä. Tuotantositoumuksen mukaisen voimalaitoksen on sijaittava samalla kantaverkon siirtorajoitusalueella kuin sähkönkäyttökohteen ja tuotannon olisi katettava vähintään 50 prosentin osuus kulutuksesta. Vaikka esityksen lähtökohta, sähköverkon toimintavarmuus ja edullisen sähkön saatavuus, ovat kannattavia, asettaa se eri alueet eriarvoiseen asemaan.

Tuotantositoumuksien täyttäminen lyhyellä aikavälillä on erityisen haastavaa alueilla, joilla uuden tuulivoimatuotannon rakentamista rajoittavat maanpuolustukseen ja

Etelä-Savon maakuntaliitto | Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli | Puhelinnumerot esavo.fi/yhteystiedot
Sähköposti kirjaamo@esavo.fi (virallinen posti) tai etunimi.sukunimi@esavo.fi (å=a, ä=a, ö=o)

esavo.fi

puolustusvoimien toimintaedellytyksiin liittyvät tekijät, joihin alueelliset toimijat tai investoijat eivät voi vaikuttaa.

3. Kantaverkon siirtorajoitusalueet oltava riittävän laajoja

Etelä-Savon maakuntaliiton näkemyksen mukaan Suomen kantaverkkoa tulisi jatkossakin tarkastella yhtenä kokonaisuutena. Jos kuitenkin päädytään esityksen mukaiseen ratkaisuun ja jatkossa kantaverkkoon määritellään siirtorajoitusalueita, tulee lainsäädöllä huolehtia, että alueet ovat riittävän laajoja. Näin mahdollistetaan investoinnit alueilla, joilla tuotantositoumuksien sähköntuotantoon liittyy muita alueita suurempia rajoitteita. Jatkovalmistelun yhteydessä on arvioita myös siirtorajoitusalueiden vaikutuksia Itä-Suomen investointien toteutumisedellytyksiin.

4. Olemassa olevan yritystoiminnan asemaa etusijamenettelyssä tarkasteltava uudelleen

Tarjouspyyntöjen etusijaryhmät määräytyisivät liittymän ottotehon perusteella (20 f). Esityksen perustelujen mukaan ottoteholla tarkoitettaisiin tarjouspyynnössä pyydettyä liittymän ottotehoa ja olemassa olevan liittymän suurentamista koskevassa tarjouspyynnössä ratkaiseva olisi liittymän ottoteho suurentamisen jälkeen, ei ottotehon lisäys. Näin olleen olemassa olevan 10 MW:n liittymän laajentaminen 1 megawatilla kuuluisi etusijaryhmään 2 kun uusi 1 MW:n hanke kuuluu etusijaryhmään yksi.

Jatkovalmistelussa tulee parantaa jo toiminnassa olevien yritysten toimintaedellytysten laajentamismahdollisuuksia tilanteissa, joissa niiden tarvitsema lisäkapasiteetti on pieni.

5. Vaikutukset käynnissä oleviin investointeihin arvioitava tarkemmin

Voimaantulosäännöksen 2 momentin mukaan lakia sovellettaisiin myös ennen lain voimaantuloa tehtyihin liittymistä tai olemassa olevan liittymän suurentamista koskeviin tarjouspyyntöihin, joiden perusteella ei ole tehty sitovaa ehdollista liittymissopimusta tai liittymissopimusta. Jatkovalmistelussa on selvitettävä tarkemmin voimaantulosäännöksen vaikutukset jo valmisteilla ja rakenteilla oleviin investointeihin.

Heini Utunen
maakuntajohtaja

Marko Tanttu
aluesuunnittelupäällikkö